

BOLEZNI ŽIVČEVJA V SODOBNEM ČASU

-
- Bolezni živčevja ali nevrološke bolezni so vse bolezni, ki prizadenejo kateri koli del živčnega sistema. Z zdravljenjem in preučevanjem bolezni živčevja se ukvarja posebna veja medicine imenovana nevrologija.

-
- Nevrološke bolezni povzročajo spremembe v možganih, hrbtnemu mozgu ali živcih, ki vodijo do njih. Povzročijo bolezni in okvare, kot sta paraliza, oslabeledost, neuskklajenost gibov ali omrtvelost čutil. Razvoj tehnologije in boljše poznavanje delovanja možganov sta omogočila natančnejše in hitrejše postavljanje diagnoz in s tem uspešnejše zdravljenje

-
- Med nevrološke bolezni spadajo glavoboli, možganska kap, Parkinsonova bolezen, nespečnost, epilepsija ali božjast in druge. Različne terapije in rehabilitacije v zdraviliščih omogočajo, da bolnikom omilijo ali povsem odpravijo te bolezni.

-
- Zaradi podaljševanja življenjske dobe so na dan prišle bolezni živčevja, ki jih v preteklosti niso poznali zaradi zgodnjega umiranja. V trenutni dobi pa se zaradi poznanih zdravil proti boleznim mladih let življenje podaljšuje. Ker pa tudi živčne celice ne živijo večno se pojavljajo vedno nove bolezni. Te bolezni so multipla skleroza, demenca, Parkinsonova bolezen in Alzheimerjeva bolezen. Teh bolezni ne moremo dokončno pozdraviti ampak lahko le omilimo njihove simptome.

GLAVOBOL

- **Glavobol** je bolečina v glavi in je lahko trenutna ali trajna. Je eden izmed najpogostejših vzrokov za obisk pri zdravniku.
- Glavobol povzročajo okužbe možganov (encefalitisi), možganskih ovojnic (meningitisi) ali obeh skupaj (meningoencefalitisi). H glavobolom štejemo še motnje zavesti, slabost, bruhanje, otrdel vrat.

VRSTE GLAVOBOLOV

MIGRENA

- Eden pogostih vrst glavobola je tudi **migrena**. Migrena je ponavljajoči se glavobol.

ENCEFALITIS

Encefalitis je vnetje možganskega tkiva. Pogosto je vnetju možganov pridruženo še vnetje možganskih ovojnic, kar imenujemo **meningoencefalitis**.

Najpogostejši povzročitelji so virusi, lahko jih prenašajo tudi klopi. Encefalitis lahko nastane tudi pri okužbah z bakterijami ali glivami.

ENCEFALITIS: SIMPTOMI

Simptomi in znaki encefalitisa so različni in so odvisni od povzročitelja in bolnika.

Pojavijo se:

- vročina
- motnje zavesti, orientacije
- krči
- paraliza, koma, smrt
- Pri nekaterih bolnikih se pojavijo trajne posledice:
 - izguba sluha, vida
 - epilepsija
 - intelektualne, duševne motnje

Figura 1

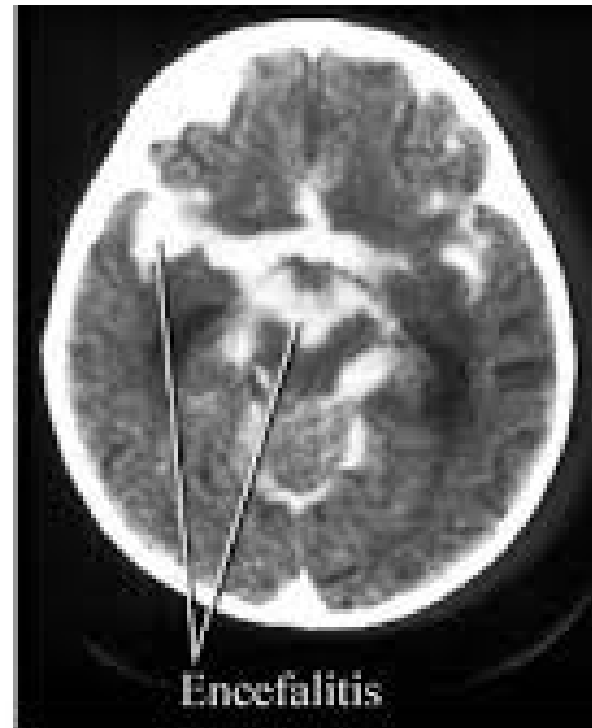

Figura 2

ENCEFALITIS: ZDRAVILO

- Proti mnogim povzročiteljem obstajajo cepiva (npr. proti virusu klopnega menigoencefalitisa, ošpicam, rdečkam, steklini itd.), ki so dobra preventiva, saj zmanjšajo pojavnost encefalitisov.

MENINGITIS

- **Meningitis** je vnetje možganskih ovojnic. Najpogostejši povzročitelji meningitisa so bakterije in virusi. Redkejši vzroki so avtoimunske reakcije, toksini, tumorji, glive, zajedalci, možganska kap.

MENINGITIS: SIMPTOMI

Skoraj vsaka bakterija lahko povzroči meningitis.
Znaki in simptomi:

- glavobol
- slabost
- motnje zavesti (omotičnost, zmedenost, koma)
- otrdelost vratu
- vročina
- krči
- fotofobija (preobčutljivost na svetlobo)
- pri meningokoknem meningitisu se pogosto pojavijo tudi izpuščaji

Meningitis

Learn the Symptoms - Meningitis can Kill in 24 Hours

INFANTS

CHILDREN ADULTS

Irritability and
high-pitched cry

Fever (with
or without
rash)

Stiff neck
(resistance to
neck movement)

Rash (may
be
petechial)

Fever

Stiff neck

Rash

Headache

High fever with
stiff neck or rash

Stiff neck
(resistance to
neck movement)

Stiff neck
(resistance to
neck movement)

Stiff neck
(resistance to
neck movement)

High fever with
stiff neck or rash

Stiff neck
(resistance to
neck movement)

Stiff neck
(resistance to
neck movement)

Stiff neck
(resistance to
neck movement)

Symptoms can appear in any order, and may not all be present.

Free call
1 800 214 222
www.meningitis.com.au

**A rash may also occur with some forms of meningitis.
If concerned, see a doctor immediately!**

MOŽGANSKA KAP

- **Možganska kap** je urgentno stanje, pri katerem pride do nenadnega žariščnega izpada delovanja možganov. Do kapi pride zaradi ishemije (ishemična kap) ali krvavitve (hemoragična kap). Pri ishemiji pride do prekinitve krvnega pretoka v določen del možganov zaradi zaprtja žile s strdkom.

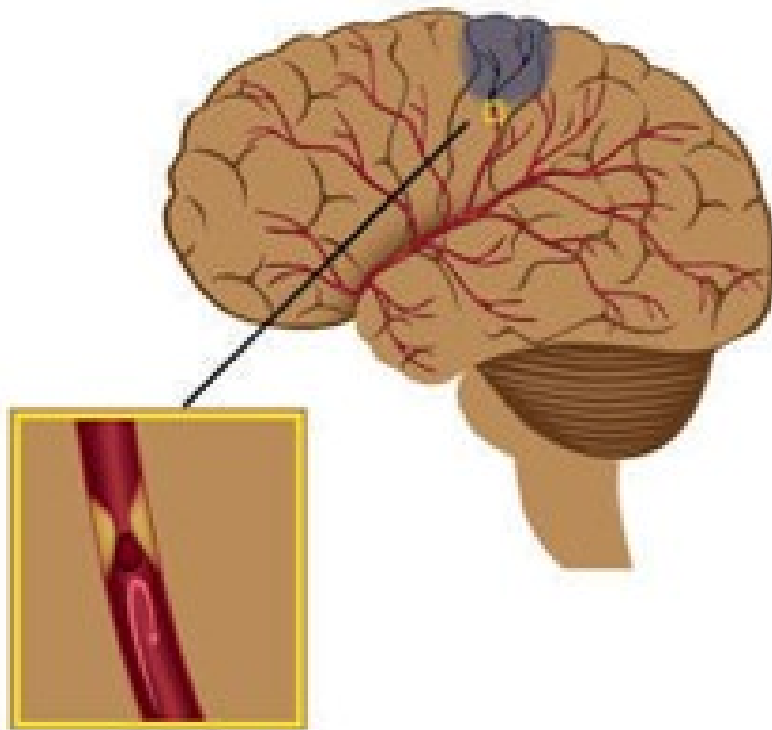
MOŽGANSKA KAP: SIMPTOMI

Simptomi in znaki so odvisni od lokacije, obsežnosti in vrste kapi.

Pojavijo se:

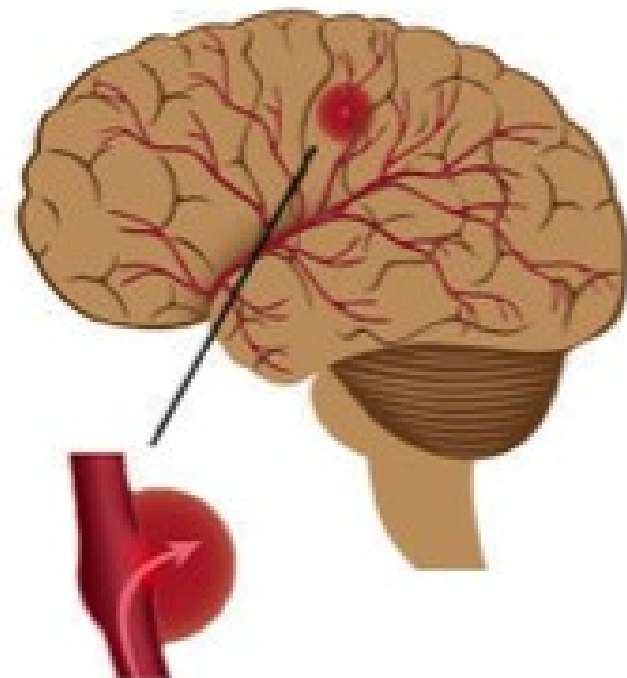
- Motnje zavesti, glavobol, bruhanje (močnejši hemoragični kapi)
- Motnje govora
- Delna ohromelost
- Vrtoglavica
- Motnje vida
- Različne motnje gibanja in senzorične

Types of Stroke

Blockage of blood vessels,
lack of blood flow to affected area

Ischemic Stroke

Rupture of blood vessels,
leakage of blood in affected area

Hemorrhagic Stroke

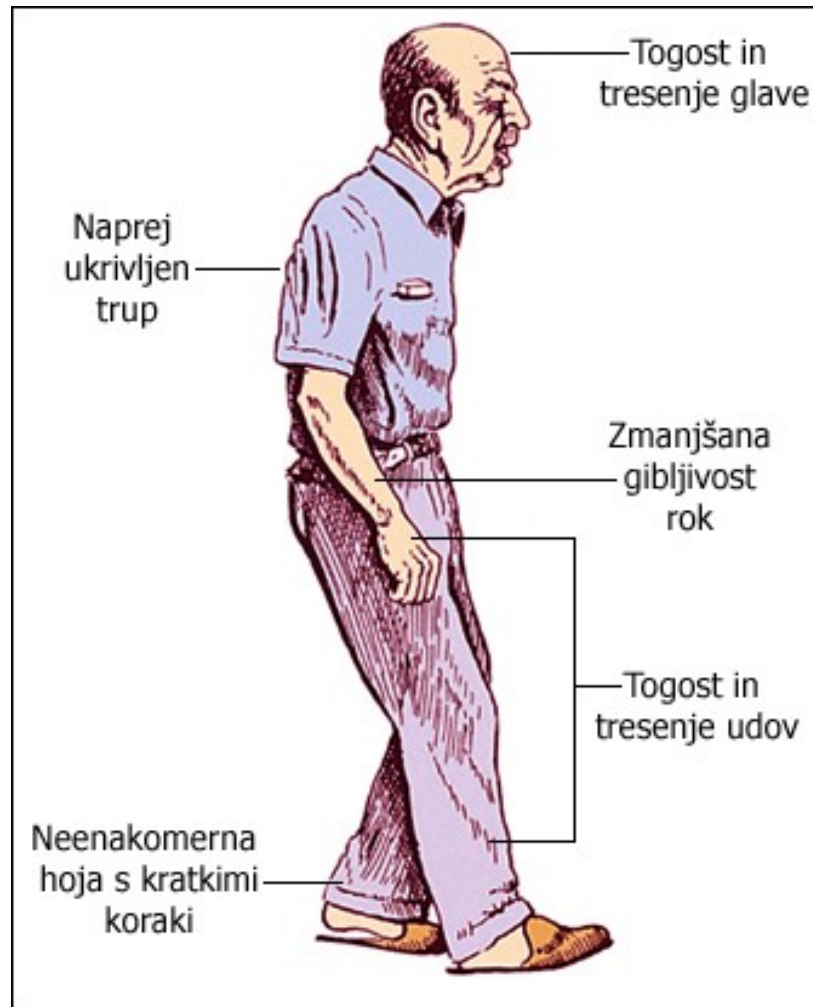
PARKINSONOVA BOLEZEN

Parkinsonova bolezen je kronična bolezen neznanega vzroka, ki počasi napreduje. Najpogosteje se pojavi pri starejših (nad 50 let). Pogostejša je pri moških.

PARKINSONOVA BOLEZEN: SIMPTOMI

Simptomi Parkinsonove bolezni so slednji:

- Tremor (nehoteči ritmični gibi udov, glave in čeljusti)
- Rigidnost (prenapete mišice)
- Težave pri gibanju, hoji
- Hipokinezija (zmanjšana mimika obraza, težave pri začnjanju gibov)
- Duševne motnje (depresija, sprememba osebnosti, zmedenost)

NESPEČNOST ALI INSOMNIJA

- Bolniki imajo težave pri uspavanju in vzdrževanju spalnega cikla. Ponoči se večkrat zbudijo in ne morejo zaspati. Do nespečnosti pride iz organskih (emfizem, srčne motnje, debelost, zdravila) in neorganskih vzrokov (depresija, tesnoba...).

EPILEPSIJA ALI BOŽJAST

Epilepsija ali božjast je pogosta kronična bolezen možganov, ki je posledica različnih vzrokov. Zanja so značilni ponavljajoči se epileptični napadi, ki nastanejo zaradi motenj v delovanju možganov (pretirano proženje možganov).

DELITEV EPILEPTIČNIH NAPADOV

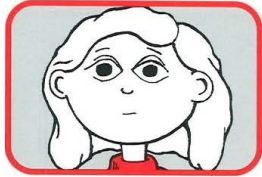
Epileptične napade razdelimo v dve veliki skupini:

- **Parcialni (delni) napadi:** Delni napadi so brez motnje zavesti ali le z delno/blazjo motnjo zavesti. Pri njih pride do okvar na posameznih predelih možganov.
- **Generalizirani napadi:** Motnja zavesti je vedno prisotna. Napadi so razširjeni po obeh možganskih poloblah

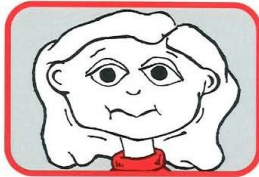
First Aid for Seizures

(Complex partial, psychomotor, temporal lobe)

1. Recognize common symptoms

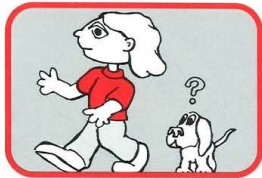
Blank staring

Chewing

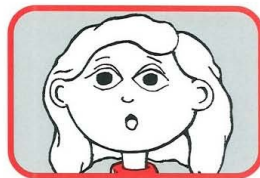
Fumbling

Wandering

Shaking

Confused speech

2. Follow first aid steps

Don't grab hold

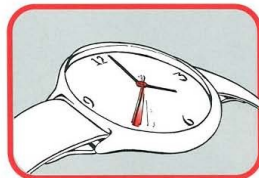
Explain to others

Block hazards

Speak calmly

Track time, remain nearby...

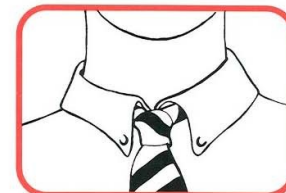
...until seizure ends

First Aid for Seizures

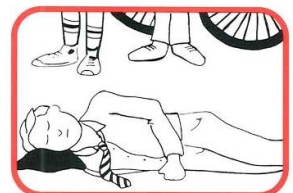
(Convulsions, generalized tonic-clonic, grand mal)

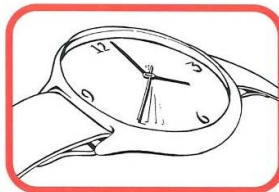
Cushion head, remove glasses

Loosen tight clothing

Turn on side

Time the seizure with a watch

Don't put anything in mouth

Look for I.D.

Don't hold down

As seizure ends...

...offer help

VIRI

- <http://www.bolezen.si/bolezni/nevroloske-bolezni>
- http://www.dijaski.net/biologija/snov-zapiski.html?r=bio_sno_zivcev_je_06_bolezni_poskodbe.odt
- http://mss.svarog.si/biologija/MSS/index.php?page_id=11215
- <http://www.slovenia-terme.si/ponudba/zdravje/indikacije/nevroloske-bolezni-bolezni-zivcevja-in-mozganov/>

HVALA ZA POZORNOST